

A. Šijaković, I. Krišto, M. Batak*

DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE I ZAŠTITA ZDRAVLJA I SIGURNOST NA RADU

UDK 331.45/.48:614
PRIMLJENO: 3.8.2012.
PRIHVAĆENO: 10.6.2013.

SAŽETAK: Društvena odgovornost predstavlja predanost poslovnog i civilnog društva promoviranju dobrih primjera cjeloživotnog učenja i održivom ekonomskom razvoju kojem će pridonositi sigurnom i zdravom životu pojedinaca i radnika, njihovih obitelji, lokalnoj zajednici i društvu u cjelini. Strategija društvene odgovornosti je očigledna korist i pozitivan doprinos kvaliteti života i općem zadovoljstvu društva. U suštini društvena odgovornost socijalnom odgovornošću i dobrovoljnošću u opredijeljenosti za sigurnost i zaštitu zdravlja, koja nadilazi propisane zakonske zahtjeve, nastoji povećati standarde društvenog razvoja i poštovanja ljudskih prava. Dobrovoljni angažman i opredijeljenost svakog pojedinca je investicija u našu budućnost i ne dopušta društvenu isključenost. Uvođenje koncepta društvene odgovornosti u svaku zajednicu podrazumijeva prihvaćanje etičkog kodeksa, odgovornosti za ljude i okoliš, te društveno odgovorno ponašanje. Izražavajući socijalnu odgovornost i opredijeljenost prema sigurnosti i zaštiti zdravlja, lokalne zajednice i organizacije trebale bi nastojati puno više razvijati društvene standarde, norme odgovornog ponašanja, zaštitu okoliša i poštovanje prava na zdrav život i rad. To podrazumijeva da se u dobro i transparentno upravljanje sigurnošću i zaštitom zdravlja uključujemo svi, i to promoviranjem interesa svih dionika. Upravljanje sigurnošću i zaštitom zdravlja obuhvaća novu i proširenu suradnju unutar svih dionika sa svrhom socijalnog dijaloga, razvijanja vještina društveno odgovornog ponašanja i kulture prevencije, profesionalnog predviđanja neželjenih situacija, te odgovornog upravljanja promjenama.

Ključne riječi: društveno odgovorno poslovanje, upravljanje, sigurnost, kvaliteta života, norme

UVOD

Sagledavajući moguće utjecaje primjene sofisticiranih tehnologija, svjesni smo da je 21. stoljeće doseglo prijelomnu točku razvoja kada znanstveno-tehnički napredak mora pratiti odgovarajuća društvena svijest za postizanje održivog razvoja u svrhu očuvanja prirodnih i kulturnih bogatstava planeta zemlje. Prirodne katastrofe, globalne klimatske promjene, produbljivanje

jaza između bogatih i siromašnih, devijantne promjene društvenog ponašanja primoravaju nas da se kao proizvođači, potrošači i građani (civilno društvo) ponašamo društveno odgovornije kako lokalno, tako i globalno.

Potreba za sigurnosti jedna je od temeljnih ljudskih potreba (prema ljestvici potreba - Maslow, 1954.); (Pastuović, 1997.). Čovjek se osjeća sigurnim ako su ostvareni svi uvjeti kojima se ne ugrožava njegova fizička, psihička, sociološka, ekonomska i ina egzistencija.

Svako društvo koje pokazuje namjere očuvanja cjelokupnosti ljudskog integriteta itekako

---

*Ana Šijaković, dipl. ing. sig. (asijakovic@hzzzsr.hr), mr. sc. Ivana Krišto, dipl. ing. sig. (ikristo@hzzzsr.hr), Marija Batak, dipl. ing. sig. (mbatak@hzzzsr.hr), HZZZSR, R. Cimermana 64a, 10000 Zagreb.

vodi računa o stvaranju uvjeta za sigurniji život i rad svojih članova. Osiguranjem uvjeta za ispunjenje temeljne potrebe čovjeka za njegovom fizičkom sigurnošću stvaraju se, istovremeno, preduvjeti za povećanje kvalitete ukupnog življenja, što je cilj svakog suvremenog društva.

Hrvatska je okončala pregovore za punopravno članstvo u Europskoj uniji i nalazi se na društvenoj i gospodarskoj prekretnici koja donosi nove prilike, ali i nove izazove. Ta prekretnica zahtijeva sagledavanje vlastitih društvenih i gospodarskih prednosti, ali i utvrđivanje nedostataka i slabosti koje nas sprečavaju u potpunom iskorištavanju prilika koje se otvaraju pred hrvatskim gospodarstvom, ali i društvom u cjelini. Hrvatska želi biti konkurentna članica EU-a, ali i svojim građanima treba osigurati primjeren životni standard i kvalitetu života.

Godina 2005. bila je u Europskoj uniji proglašena "godinom društveno odgovornih poduzeća". Hrvatska je Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europske unije preuzela usklađivanje s vrijednostima Europske unije i njezinim strateškim odrednicama u procesu približavanja kroz godišnje nacionalne programe – od održivog razvoja i zaštite okoliša do elemenata potrebnih za stvaranje društva socijalne kohezije. To je istaknuto u Strateškom okviru za razvoj RH 2006.-2013. godine s posebnim težištem na podizanju razine društvene odgovornosti korporacija i osiguranju napretka u konkurentnom tržišnom gospodarstvu u okvirima socijalne države prilagođene uvjetima 21. stoljeća.

Temeljem svjetskih kretanja i Hrvatska gospodarska komora (HGK) donijela je na sjednici održanoj 23. svibnja 2005. godine "Kodeks etike u poslovanju" koji podržava i UNDP-ov Global Compact, promovirajući etično poslovanje.

U tom kontekstu je upravni odbor Hrvatske gospodarske komore na istoj sjednici donio odluku o osnivanju Zajednice za društveno odgovorno poslovanje pri Sektoru za industriju.

Zajednica za društveno odgovorno poslovanje ima ove ciljeve:

- podizanje znanja i svijesti o društveno odgovornom poslovanju u svim sektorima društva, promicanje kodeksa poslovne etike unutar poslovnih subjekata
- organiziranje seminara i savjetovanja iz područja društveno odgovornog poslovanja prema prijedlozima gospodarstva u svrhu unapređenja i razmjene dobre prakse iz Hrvatske, EU i svijeta
- sudjelovanje u radu nacionalnih povjerenstava koja se bave društveno odgovornim poslovanjem
- dizanje razine znanja kod malog i srednjeg poduzetništva o društveno odgovornom poslovanju, te poticanje izvještavanja s obzirom na financijske, okolišne i društvene učinke u svrhu povećanja njihove konkurentnosti
- pokazati važnost društveno odgovornog poslovanja u Hrvatskoj u kontekstu pridruživanja u Europsku uniju i podizanja konkurentnosti gospodarstva
- razvoj metodologije „benchmarkinga“ članica HGK-a s obzirom na društveno odgovorno poslovanje
- praćenje i iniciranje zakonodavnih inicijativa i reformi zbog stvaranja poticajnog okružja za konkurentno i društveno odgovorno poslovanje hrvatskih tvrtki.

Nacionalna mreža za društveno odgovorno poslovanje (dalje u tekstu: Mreža) neovisno je krovno tijelo sastavljeno od organizacija javnog, privatnog i civilnog sektora koje okupljaju razne dionike zainteresirane za razvoj društveno odgovornog poslovanja (dalje u tekstu: DOP). Mreža je osnovana u rujnu 2010. kako bi se intenzivirao dijalog i partnerstvo organizacija koje provode DOP, odnosno kreirala zajednička akcija i postigli sinergijski učinci u razvoju društveno odgovornog poslovanja.

Članstvo u Nacionalnoj mreži za društveno odgovorno poslovanje je dobrovoljno. Mreža povezuje udruženja i partnerske organizacije te predstavnike javnog, privatnog i civilnog sektora u Hrvatskoj koje promoviraju društveno od-

govorno poslovanje, dok pojedinačno članstvo gospodarskih subjekata ili pojedinaca nije moguće. Organizacije mogu pristupiti Mreži uz suglasnost svih članova, te ako zadovoljavaju kriterije Mreže.

Ciljevi Mreže su:

- povećanje broja domaćih poduzeća koja strateški provode DOP
- integracija DOP-a u javne politike
- osvješćivanje građana o vrijednostima i važnosti DOP-a
- stvaranje vlastitih dobrih praksi DOP-a.

POVIJEST DOP-A

Društvena odgovornost je odgovor na goruće probleme današnjice, u prvom redu povezane s

trendom globalizacije svijeta. Naime, moramo biti svjesni činjenice da su mnoge multinacionalne kompanije danas utjecajnije u političkom i gospodarskom smislu od mnogih država svijeta.

U Hrvatskoj je taj proces dodatno obilježen pristupanjem EU, pristupom svjetskom tržištu, povećanjem utjecaja tvrtki na društvene procese, povećanjem veličine tvrtki, kao i promijenjenom ulogom Vlade te jačanjem utjecaja civilnog društva. Kako u svijetu, tako i u Hrvatskoj progresivno raste utjecaj institucija civilnog društva kao mjera protuteže gotovo bezgraničnoj moći korporacija.

Stoga je upravo civilno društvo, odnosno potrošači taj čimbenik koji zahtijeva da gospodarski subjekti pozitivno utječu na društvo u cjelini.

Tablica 1. Okvirni razvoj društveno odgovornog poslovanja

Table 1. Development of social responsibility in business

Događaji u svijetu	Godina	Evolucija DOP-a
	1983./84.	Osnovan Business in the Community (Gospodarstvo u zajednici – BITC)
Izveštaj Gro Harlem Bruntland	1987.	Okrugli stol u Cauxu, osnovan Sustainability
Ujedinjenje Njemačke nakon pada Berlinskog zida	1990.	Osnovan je IBLF (The Prince of Wales International Business Leaders Forum – Međunarodni forum poslovnih lidera princa od Walesa)
Sastanak na vrhu u Riju	1991.	Oformljena grupa za gospodarstvo Amnesty Internationala
Shall BrantSpar	1992.	Osnovani su World Business Council for Sustain Development (Svjetski poslovni savjet za održivi razvoj – WBCSD) i Business for Social Responsibility (Poslovni svijet za društvenu odgovornost – BSR)
Nike/Dječji rad	1995.	Osnovan CSR Europe
Trobilančni koncept	1996.	ISO 14000; Svjetski gospodarski forum (WEF) Odjel za korporativno građanstvo
	1997.	SA 8000, Inicijativa za etično trgovanje, Globalna inicijativa za izvještavanje, Svjetska banka – Poslovni partneri za razvoj
	1998.	Vlada Ujedinjenog Kraljevstva – postavljen Ministar za DOP Kopenhaški centar (The Copenhagen Centre)
	1999.	Globalna Sulivanova načela
	2000.	UN-ov Globalni sporazum
Skandali Enron i Worldcom, UNDP-ov sastanak na vrhu o održivom razvoju	2001.	Zelena knjiga EU WEF – Inicijativa za globalno korporativno građanstvo: Promocija europskog okvira DOP-a
	2002.	EU – Priopćenje o društvenoj odgovornosti poduzeća (EU Cummunication Concerning Corporate Social Responsibility – Bijela knjiga)
	2003.	UNDP-ovi Milenijski razvojni ciljevi, Ekvatorska načela

Izvor: Bagić i sur., 2006.

Razvoj DOP-a u svijetu

Slika 1. Odnos elemenata društvene odgovornosti

Figure 1. Relation between elements of social responsibility

Definicija DOP-a

Društvena odgovornost ima širok spektar značenja, prijevoda i definicija, a može se definirati kao: "Društvena odgovornost je sve ono što radimo svjesno, dobrovoljno i na način kojim pokazujemo da nam je stalo do okoline koja nas okružuje." ili „To je koncept prema kojem poduzeća na dobrovoljnom principu integriraju brigu za društvena pitanja i zaštitu okoliša u svoje aktivnosti i odnose s vlasnicima, dioničarima, zaposlenicima, potrošačima, dobavljačima, vladom, medijima i širom javnošću.“ (Časno do pobjede, 2005.).

Dionici su pojedinci, zajednice ili organizacije koje utječu na poslovanje tvrtke i/ili na koje poslovanje utječu tvrtke, npr. radnici, kupci, dobavljači, dioničari, lokalna zajednica, civilno društvo itd.

Sadašnji trenutak DOP-a

Tri su temelja društvene odgovornosti gospodarstva: zaštita okoliša (štednja energije, resursa i odgovorni odnos prema otpadu, otpadnim vodama i emisiji štetnih plinova), održivi gospodarski razvoj i gospodarski napredak te skrb za socijalna prava radnika, njihovih obitelji te šire društvene zajednice.

Za društvenu odgovornost je ključno dosljedno poštovanje ljudskih prava kako onih osobnih,

političkih ili civilnih, tako i onih socijalnih ili ekonomskih prava, ali i onih tzv. ljudskih prava četvrte generacije u koja se ubrajaju prava veza na uz pitanja zaštite okoliša.

Jačanje utjecaja društvene odgovornosti gospodarstva u Hrvatskoj moguće je povećanjem uloge privatnog sektora, smanjenjem državnog utjecaja na poduzetništvo, reguliranjem poslovanja s trendovima globalnog tržišta te jačanjem uloge potrošača i civilnog sektora.

Velike tvrtke u Hrvatskoj, mahom one u stranom vlasništvu, već iskazuju svoju društvenu odgovornost, ali prepreka široj implementaciji jest nepostojanje jasnog pravnog okvira. Stoga se često društveno odgovorna politika u poslovanju velikih korporacija u Hrvatskoj pričinja kao isključivo marketinški potez. To je najvećim dijelom rezultat procjene da potrošači, globalno gledajući, zahtijevaju da gospodarski subjekti pozitivno utječu na društvo u cjelini.

Slika 2. Trokut uvjetovanosti održivog razvoja

Figure 2. Sustainable development triangle

Što se tiče implementacije smjernica društvene odgovornosti u nas, treba imati na umu da Hrvatska ima dobrih preduvjeta za to. Veliki nedostatak je slabost države i javnih institucija i tu treba učiniti veliki zaokret. Ekonomski pokazatelji govore o uskoj međusobnoj povezanosti konkurentnosti i odgovornosti. Uloga vladinih institucija jest stvaranje minimalnih uvjeta (legislatura) za društveno odgovorno ponašanje, uvođenje poticajnih mjera za projekte, javno podržavanje svih inicijativa usmjerenih prema društvenoj odgovornosti te stvaranje partnerskog odnosa s tvrtkama koje provode smjernice društvene odgovornosti poslovanja.

Društveno odgovorno poslovanje i sigurnost i zaštita zdravlja dionika društva

Društvena odgovornost je koncept u kojem društvo (država, vlada, organizacija, ustanove, udruge i pojedinci) na dobrovoljnom načelu integriraju brigu o društvenim pitanjima, sigurnosti i zaštiti zdravlja, zaštiti okoliša u svoje poslovne i društvene aktivnosti i odnose s dionicima. Vrlo često se prema konceptu društvene odgovornosti odnosi kao prema "široj društvenoj ulozi" i pritom zaboravlja kako i koliko svaki pojedinac može pridonijeti svekolikom napretku društva.

Uvođenje u svaku zajednicu koncepta društvene odgovornosti podrazumijeva prihvaćanje etičkog kodeksa, odgovornosti za ljude i okoliš, te društveno odgovornog ponašanja.

Izražavajući socijalnu odgovornost i opredijeljenost prema sigurnosti i zaštiti zdravlja, lokalne zajednice i organizacije trebale bi nastojati puno više razvijati i primjenjivati društvene standarde, norme odgovornog ponašanja, zaštitu okoliša i poštovanje prava na zdrav život i rad. To podrazumijeva da se u dobro i transparentno upravljanje sigurnošću i zaštitom zdravlja uključujemo svi, i to promoviranjem interesa svih dionika, a posebice dionika u civilnom društvu (djeca, roditelji, pojedinci, zajednice).

Upravljanje sigurnošću i zaštitom zdravlja obuhvaća novu i proširenu suradnju unutar dionika sa svrhom socijalnog dijaloga, razvijanja vještina društveno odgovornog ponašanja, kulture prevencije, kulture sigurnosti kao i profesionalno predviđanje i procjenjivanje neželjenih situacija, te odgovornog upravljanja promjenama. Promjene bi trebalo poticati i primjenjivati kako na lokalnoj, tako i na nacionalnoj razini sa svrhom zaštite okoliša i sigurnosti te zaštite zdravlja i osnovnih ljudskih prava.

NORME I DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Norma ISO 26000:2010

Norma ISO 26000 oznaka je međunarodne norme koja daje upute o društvenoj odgovorno-

sti. Namijenjena je svim vrstama organizacija u javnom i privatnom sektoru u razvijenim zemljama i zemljama u razvoju. Norma predstavlja pomoć u nastojanjima organizacija da posluju na društveno odgovoran način, što društvo u sve većoj mjeri zahtijeva.

Spomenuta norma ne sadržava zahtjeve nego smjernice, pa se stoga niti neće primjenjivati kao norma za certifikaciju. Ona predstavlja srž međunarodnog stručnog znanja o društvenoj odgovornosti – što ona znači, kojim se pitanjima organizacije trebaju baviti kako bi poslovale na društveno odgovoran način i koja je najbolja praksa u uvođenju društvene odgovornosti. Norma će biti alat koji će pomoći organizacijama da prijeđu s dobrih namjera na dobre postupke.

Ovu normu izradila je radna skupina WG SR pod zajedničkim vodstvom članica ISO-a iz Brazila (ABNT) i Švedske (SIS), a sudjelovale su 54 države i 33 organizacije sa statusom suradničkog članstva. Zastupljene su sve glavne interesne skupine: industrija, vlada, radnici, potrošači, nevladine organizacije, usluge, logistika, istraživanje i druge, a među sudionicima osigurana je i geografska ravnoteža kao i ravnoteža spolova.

Hrvatski zavod za norme kao krovna organizacija svjesna je značenja društvene odgovornosti za sve vrste organizacija u javnom i privatnom sektoru te značenja normiranja društvene odgovornosti na međunarodnoj razini.

Tijekom 2008. godine osnovan je tehnički odbor HZN/TO „Tehnički odbor za društvenu odgovornost“ 0-552 i započeo je s radom (*Ferenčak - Brodarić, 2008.*).

Norma SA 8000:2008

Pojava i razvoj norme SA 8000 (Social Accountability - društvena odgovornost) predstavlja univerzalno poznatu početnu referentnu točku i jedan je od glavnih elemenata Corporate Social Responsibility (CSR).

Normu SA 8000 razvio je u New Yorku 1997. godine SAI (Social Accountability International) bivši CEPAA (Council on Economic Priorities Accreditation Agency) u suradnji s velikim brojem tvrtki, nevladinih organizacija (npr: Amnesty International) i sindikata.

Norma SA 8000 stvorena je na načelima 12 konvencija Međunarodne organizacije rada (ILO), Svjetske deklaracije o pravima čovjeka, konvencije UN o pravima djeteta, konvencije UN o suzbijanju svih oblika diskriminacije žena te na konsolidiranim normama ISO 9001 i ISO 14001.

Norma SA 8000 objavljena je 1997. godine i doživjela je nekoliko dopuna, imajući za cilj borbu protiv iskorištavanja djece i neljudskih radnih uvjeta u organizacijama kao i kod dobavljača. Godine 2008. izdana je zadnja verzija norme SA 8000 u kojoj je zaštita proširena i na radnike koji svoj rad obavljaju kod kuće.

Ova dobrovoljna norma stvorena je zbog osiguranja poštovanja prava i morala u proizvodnji dobara i usluga, može se primijeniti na sve vrste organizacija bez obzira na veličinu i djelatnost i u bilo kojem dijelu svijeta.

Osnovni postulat norme je da bi svako radno mjesto trebalo biti vođeno na način koji podržava osnovna ljudska prava i da je uprava na sebe spremna preuzeti odgovornost za to. Područja koja obuhvaća SA 8000 su prisilni i dječji rad, zaštita zdravlja i sigurnosti, sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja, diskriminacija, disciplinski postupci, radno vrijeme, naknade i sustavi upravljanja.

Sustavom društvene odgovornosti svojim kupcima dokazujete da štitite prava zaposlenika i osiguravate proizvodnju dobara i pružanja usluga na etičkim načelima.

SA 8000 je sveobuhvatna globalno prihvaćena norma za provjeru i potvrđivanje usklađenosti s korporativnom odgovornošću. Primjenjuje se za tvrtke bilo koje veličine koja svojim partnerima i drugim osobama želi pokazati svoju brigu i odgovornost.

Dobrobit od uvođenja i certificiranja SA 8000:

- usklađivanje s globalnim standardima i smanjenje opasnosti od pojave nemara, neželjenog pojavljivanja u javnosti ili pravne ugroženosti

- dokazivanje predanosti prema društvenoj odgovornosti i konstruktivan odnos prema radnicima s težištem na etičko ponašanje i poštovanje međunarodnih praksi
- dokazivanje svojeg društveno odgovornog ponašanja prilikom natjecanja na međunarodnim i lokalnim natjecanjima
- građenje imidža organizacije koji pojačava lojalnost suradnika, kupaca i partnera.

Norma IQNet SR – 10

Norma IQNet SR-10 je najmlađa u nizu normi društvene odgovornosti. Kreirana je od stručnjaka i auditora cijele IQNet mreže koji su sudjelovali i u izradi ISO 26000:2010 (Guidance on social responsibility – Smjernice za društvenu odgovornost), ali je namjera ove norme certificiranja sustava upravljanja društvenom odgovornošću, što ISO 26000:2010 ne omogućuje.

Norma IQNet SR-10 propisuje zahtjeve koje organizacija treba ispuniti da bi uspješno implementirala sustav upravljanja društvenom odgovornošću, a koji za cilj ima zadovoljenje interesa zainteresiranih strana i ispunjenje postavljene politike i ciljeva društvene odgovornosti.

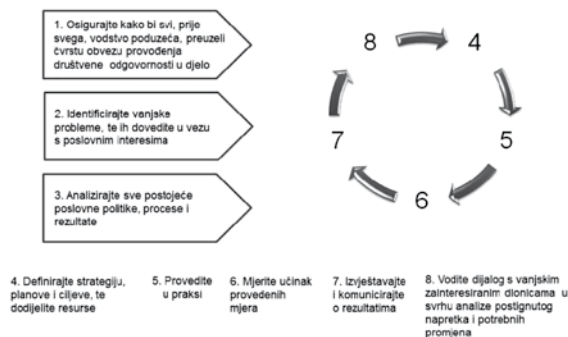
Dobrobit od uvođenja i certificiranja IQNet SR-10:

- alat za upravljanje kojem je cilj stalno poboljšanje prema PDCA krugu,
- primjenjiva je u svim organizacijama, neovisno o njihovoj veličini ili djelatnosti, obilježjima ili lokaciji,
- razmatra i daje odgovore svim zainteresiranim stranama,
- jednostavno se integrira i kompatibilna je s ostalim sustavima upravljanja zasnovanim na normama ISO i ostalim sustavima (ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, ISO 9004, EFQM itd.),
- stavlja u primjenjivu praksu načela, smjernice i preporuke norme ISO 26000:2010,
- društvena odgovornost poslovanja je povećanje profita,
- povećanje profita trebaju pratiti načela i vrijednosti koji prate nove društvene, ekonomske i ekološke izazove.

Norme u području DOP-a omogućavaju organizacijama upravljanje rizicima koji se javljaju u dnevnom poslovanju i poboljšanje učinkovitosti. Smjernice za primjenu i procjenu DOP-a u području sigurnosti i zaštite zdravlja daju mogućnost za učinkovitije upravljanje aspektima zdravlja i zaštite na radu istovremeno vodeći računa o sprečavanju nezgoda, smanjenju rizika te dobrobiti radnika i drugih članova društva.

Certifikatima se dokazuje da sustav upravljanja unutar tvrtke osigurava proaktivnu zaštitu okoliša, zdravlja i sigurnost radne snage, ekonomsku i svekoliku zaštitu ostalih dionika te pokazuje usklađenost sustava sa standardima najbolje prakse u svijetu.

Model upravljanja društvenom odgovornošću – Kako započeti?

Slika 3. Hodogram upravljanja društvenom odgovornošću

Figure 3. Flow-chart showing social responsibility management

KORISNE INTERNETSKÉ STRANICE

Naziv organizacije	Web stranica
Ethical Trading Initiative	www.ethicaltrade.org
Ethics Resource Centre	www.ethics.org
European Commission – DG: Employment and Social Affairs (CSR)	www.ec.europa.eu/employment_social/soc-dial/csr
Account Ability	www.accountability21.net
European Commission DG: Enterprise and Industry (CSR)	www.ec.europa.eu/enterprise/csr
International Business Leaders Forum (IBLF)	www.iblf.org
ISO 26000	www.iso.org/sr
Social Accountability International SA 8000	www.sa-intl.org/sa
United Nations Global Compact	www.unglobalcompact.org
United Nations Industrial Development Organization (UNIDO)	www.unido.org
World Business Council for Sustainable Development (WBCSD)	www.wbcsd.org
World Economic Forum	www.weforum.org
United Nations Children's Fund	www.unicef.org
World Health Organization	www.who.int
Hrvatska gospodarska komora	www.hgk.hr
Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj	www.hrpsor.hr
United Nations Development Programme	www.undp.hr
	www.drustvena-odgovornost.undp.hr
	www.dop.hr

ZAKLJUČAK

U posljednje vrijeme puno se govori i piše o društvenoj odgovornosti, gotovo isključivo s aspekta društveno odgovornog poslovanja u svrhu održivog razvoja. Tijekom 2012. godine proslavljena je 15. godina postojanja Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj i održana je 3. Nacionalna konferencija o DOP-u uz visoko pokroviteljstvo predsjednika Ive Josipovića i Ministarstva gospodarstva.

Jačanje utjecaja društvene odgovornosti gospodarstva u Hrvatskoj moguće je povećanjem uloge privatnog sektora, smanjenjem državnog utjecaja na poduzetništvo, reguliranjem poslovanja s trendovima globalnog tržišta te jačanjem uloge potrošača i civilnog sektora.

U Hrvatskoj se mogu izdvojiti pojedini primjeri poslovanja u skladu sa smjernicama društvene odgovornosti, a takva se praksa trenutno ne može smatrati dominantnom kako u upravljanju hrvatskim poduzećima, tako i odnosom prema društvu u cjelini (Krkač, 2007.).

Izvjštavanje i transparentnost o svemu poduzetom i ocjenjivanje jedna je od temeljnih sastavnica DOP-a. Za tu potrebu izrađene su i GRI smjernice za izvještavanje koje su velika pomoć prilikom sastavljanja izvješća (Škrabalo, 2006.).

Ovdje naravno nisu pobrojane i iscrpljene sve mogućnosti i načini primjene društvene odgovornosti, ali mogu biti smjernice za svakog od poslovnih subjekata kako implementirati DOP i suvremeni stil poslovanja. Preduvjet svega jest pravni okvir, pa stoga niz zakonskih i podzakonskih akata dotiče navedenu tematiku, ovisno o području primjene.

Dakle, tekovine civilnog društva pokazuju nam koliko je tijekom povijesti u glavama ljudi koji su odlučivali o ustroju država i težili huma-

nizaciji društva odzvanjala svijest o važnosti djelovanja za opće dobro i stvaranje organizacije koja bi djelovala u tom smjeru. Prostora za napredak i poboljšavanje uvijek ima, jer na koncu svima je itekako stalo da žive kvalitetno u društvu pravednosti, solidarnosti i odgovornosti. O društvu aktivnog građanstva ovisit će i kvaliteta pravnog okvira za djelovanje organizacija civilnog društva, a time i cjelokupna dijagnostička slika o vitalnosti demokracije i socijalne države (Šokčević, 2006.).

Kako započeti s prepoznavanjem potrebe i uvođenjem DOP-a u sve oblike zajednica prikazano je na slici 3 (Ashbridge Centre for Business and Society, Časno do pobjede, 2005.).

LITERATURA

Bagić, A., Škrabalo, M., Narančić, L.: *Pregled društvene odgovornosti poduzeća u Hrvatskoj*, AED, Zagreb, 2006.

Časno do pobjede (UNDP), Denona, Zagreb, 2005.

Ferenčak - Brodarić. V.: Tehnički odbor za društvenu odgovornost, *Gospodarstvo&održivost*, 2008., travanj, 6-7

Krkač, K.: *Uvod u poslovnu etiku i korporacijsku društvenu odgovornost*, Mate, Zagreb, 2007.

Pastuović, N.: *Osnove psihologije obrazovanja i odgoja*, Znamen, Zagreb, 1997

Šokčević, S.: *Industrijska demokracija i zaštita na radu*, TIM, Zagreb, 2006.

Škrabalo, M.: *GRI smjernice za izvještavanje*, Artresor Naklada, Zagreb, 2006.

SOCIAL RESPONSIBILITY IN BUSINESS AND HEALTH AND SAFETY AT WORK

SUMMARY: Social responsibility involves dedication on the part of businesses and civil society to the promotion of good examples of lifelong learning and sustainable economic development, all with the goal to contribute to safe and healthy life of people, workers, their families, local community and society as a whole. Social responsibility is a strategy benefiting the quality of life and general satisfaction of a society. In essence, social responsibility is willingness to upgrade safety and health to levels that surpass standards laid down in the law and to increase social development standards and the level of human rights. Voluntary engagement and dedication of each individual to this effort is an investment in our future and does not allow for social exclusion. Introducing the concept of social responsibility in every community involves acceptance of a code of ethics that includes responsibility to the people, to the environment, and socially responsible behaviour.

In expressing social responsibility and orientation to safety and health, local communities and organisations should strive to develop social standards and norms of responsible behaviour, and promote environment protection and respect for the right to a healthy life and work. Everyone should participate in positive and transparent management of safety and health and should stand up for the interests of all stakeholders. Safety and health management require new and extended cooperation among all stakeholders in order to upgrade social dialogue, develop skills in socially responsible behaviour, and promote the culture of prevention and professional anticipation of undesirable situations, including responsible change management.

Key words: *social responsibility in business, management, safety, quality of life, standards*

Professional paper

Received: 2012-08-03

Accepted: 2013-06-10